

Samenvatting

Het Algemeen Bestuur van Omnibuzz heeft op 17 december 2025 ingestemd met de systeemvoorwaarden die noodzakelijk zijn voor de invoering van een kilometersystematiek binnen het collectief vraagafhankelijk vervoer. Daarnaast heeft het AB de deelnemende gemeenten geadviseerd hun eigen besluitvorming te starten over de aanpassing van de gemeentelijke Verordening maatschappelijke ondersteuning. De uiteindelijke keuzes over onder meer het kilometerbudget, de klantbijdragen en de inhoud van de gemeentelijke verordening behoren tot de bevoegdheid van de gemeenteraad. Voordat hierover een inhoudelijk voorstel aan het college en de gemeenteraad wordt voorgelegd, wordt voorgesteld eerst formeel advies te vragen aan de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht (OAM). Daarmee wordt de OAM in een vroeg stadium betrokken bij de beleidsontwikkeling zonder dat het college op dit moment al een inhoudelijk standpunt inneemt.

Beslispunten

1. De Onafhankelijke Adviesraad Maastricht (OAM) om advies te vragen over de voorgenomen wijzigingen per 1 januari 2028 inzake het collectief vraagafhankelijk vervoer (Omnibuzz).
2. In te stemmen met de adviesaanvraag aan de OAM, waarin naast de voorgenomen omzetting van zones naar kilometers ook twee voorliggende varianten voor de klantbijdrage worden voorgelegd;
3. Het ontvangen advies van de OAM en de bestuurlijke reactie daarop te betrekken bij het definitieve college- en raadsvoorstel over de wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2026.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 15 september 2026:

Conform.

1. Aanleiding

Omnibuzz is voornemens per 1 januari 2028 over te stappen van een zonesystematiek naar een op kilometers gebaseerde systematiek voor het collectief vraagafhankelijk Wmo-vervoer. Deze wijziging wordt gelijktijdig ingevoerd met de nieuwe vervoerscontracten per 1 januari 2028.

Het Algemeen Bestuur van Omnibuzz heeft op 17 december 2025 ingestemd met de systeemvoorwaarden die noodzakelijk zijn voor de invoering van deze nieuwe systematiek. Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur de deelnemende gemeenten geadviseerd hun eigen besluitvorming te starten over de aanpassing van de gemeentelijke regelgeving.

De aangekondigde wijziging maakt aanpassing van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2026 noodzakelijk. Dit omdat deze wijzigingen ingrijpen op de klantbijdrage in de kosten en de omvang van de voorziening. Beide onderdelen behoren tot de zogeheten *essentialia* van de Wmo waarover enkel de gemeenteraad een besluit kan nemen. De portefeuillehouder bereidt hiervoor een voorstel voor aan het college en de gemeenteraad.

Op grond van de gemeentelijke afspraken over participatie wordt de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht (OAM) vooraf in de gelegenheid gesteld hierover advies uit te brengen. Voorliggende adviesaanvraag bestaat uit een brief aan de OAM inclusief een door Omnibuzz opgestelde memo waarin de voorgenomen wijzigingen specifiek zijn toegespitst op de situatie van 30 gemeenten (individueel en gezamenlijk). In het bijzonder wordt de OAM gevraagd advies te geven over twee varianten. Variant 1 gaat uit van toepassing van de huidige OV-tarieven in Omnibuzz. Variant 2 gaat uit van een kostenneutrale overgang van zonesystematiek naar kilometersystematiek.

2. Beoogd effect

Door de OAM vooraf om advies te vragen, worden inwoners en cliëntenorganisaties vroegtijdig betrokken bij de voorbereiding van de voorgenomen wijziging van de Wmo-verordening. Het advies van de OAM wordt betrokken bij de verdere uitwerking van het voorstel en draagt bij aan een zorgvuldige besluitvorming door college en gemeenteraad. Het doel is te komen tot een zorgvuldig onderbouwd voorstel aan het college en de gemeenteraad, waarin de belangen van gebruikers, de compensatieplicht vanuit de Wmo en de financiële gevolgen voor de gemeente in samenhang worden afgewogen.

3. Argumenten

1.1 Vroegtijdige betrokkenheid van de OAM

De OAM vervult een belangrijke adviesrol bij beleidswijzigingen binnen het sociaal domein. Door het advies vooraf te vragen kan het college de opmerkingen en aanbevelingen van de OAM betrekken bij de verdere beleidsontwikkeling. Dit is met name relevant omdat de uiteindelijke gemeentelijke keuzes nog niet zijn gemaakt.

1.2 Zorgvuldige besluitvorming

De overgang van een zonesystematiek naar een kilometersystematiek heeft gevolgen voor de wijze waarop inwoners gebruik maken van het collectief vraagafhankelijk vervoer. Het is daarom wenselijk de OAM vroegtijdig te consulteren voordat een definitief voorstel aan college en gemeenteraad wordt voorgelegd.

1.3 Het college neemt op dit moment geen inhoudelijk standpunt in

De adviesaanvraag is nadrukkelijk bedoeld om de OAM te laten adviseren voordat het college een inhoudelijke keuze maakt.

De volgende onderwerpen zijn nog onderdeel van de gemeentelijke besluitvorming:

- de omvang van het kilometerbudget;
- de hoogte van de klantbijdrage;
- de wijze waarop de tarieven worden vastgesteld;
- de wijze waarop maatwerk wordt geregeld;
- de uiteindelijke wijziging van de gemeentelijke verordening.

De adviesaanvraag legt daarom twee mogelijke klantbijdragevarianten aan de OAM voor.

Variant 1: aansluiting bij de OV-systematiek

- opstaptarief: € 1,16 per rit;
- kilometertarief: € 0,219 per kilometer;
- gemiddelde klantbijdrage Maastricht wordt circa € 2,26 per rit;
- huidige gemiddelde klantbijdrage: circa € 2,89 per rit;
- financieel effect bij gelijkblijvend volume: circa € 96.000 lagere inkomsten per jaar.

Variant 2: kostenneutrale variant

- opstaptarief: € 1,78 per rit;
- kilometertarief: € 0,219 per kilometer;
- gemiddelde klantbijdrage Maastricht wordt circa € 2,88 per rit;
- huidige gemiddelde klantbijdrage: circa € 2,89 per rit;
- financieel effect bij gelijkblijvend volume: circa € 1.167 lagere inkomsten per jaar.

Beide varianten zijn eerder door Omnibuzz beschreven in het kader van de besluitvorming binnen het AB (17 december 2025) en is aanvullend voor Maastricht geactualiseerd.

1.4 Reisbudget en overgang naar kilometers

Naast de klantbijdrage wordt voorgesteld het huidige reisbudget van maximaal 590 zones per kalenderjaar om te zetten naar maximaal 1.500 kilometer per kalenderjaar. Daarnaast wordt voorgesteld de huidige maximale reisafstand van 5 zones per rit te vervangen door maximaal 25 kilometer per rit.

Het kilometerbudget sluit aan bij het bestaande Maastrichtse uitgangspunt van maximaal 1.500 kilometer per jaar en een maximale reisafstand binnen een straal van 25 kilometer. Deze overgang kan echter voor gebruikers leiden tot meer reismogelijkheden, omdat bij een kilometerbudget de daadwerkelijke kilometers worden afgetrokken en geen afzonderlijke opstapzone meer ten laste komt van het reisbudget (hetgeen nu de praktijk is). Dit betekent echter niet automatisch dat gebruikers daadwerkelijk meer zullen gaan reizen. De mate waarin beschikbare extra ruimte wordt benut is echter onzeker.

1.5 Maatwerk blijft mogelijk

Net als in de huidige situatie wordt voorgesteld om maatwerk mogelijk te houden wanneer het standaardbudget van 1.500 kilometer onvoldoende compensatie biedt. Hiermee kan worden voorkomen dat inwoners die aantoonbaar meer vervoersbehoefte hebben door de generieke grens van 1.500 kilometer onvoldoende worden gecompenseerd. De OAM wordt gevraagd om ook hierover te adviseren.

4. Kanttekeningen of risico's

1.1 Het vragen van advies kan verwachtingen wekken bij de OAM.

Het advies van Omnibuzz, dat transparant wordt gedeeld met de OAM, kan worden aangemerkt als richting die het college kiest. Het betreft echter een advies en geen bindend besluit. Wij beschrijven in de adviesaanvraag dat het geen door het college gekozen varianten betreft. De gemeenteraad is bevoegd hierover een eigen afweging te maken. De uiteindelijke beleidskeuzes worden gemaakt nadat de OAM advies heeft uitgebracht. Met gebruikmaking van dit advies.

1.2 Financieel risico bij de overgang naar kilometers

Bij de overgang naar een kilometerbudget kan het gebruik van Omnibuzz veranderen.

Het nieuwe systeem kan voor gebruikers meer reismogelijkheden bieden. Uit de berekeningen blijkt namelijk dat 1.500 kilometer in theorie meer ritten mogelijk kan maken dan het huidige budget van 590 zones. In theorie kan dit maximaal oplopen tot 47% meer gebruik. Dit betekent echter niet dat alle gebruikers deze extra ruimte zullen benutten.

Het is vooraf dus niet betrouwbaar vast te stellen in welke mate deze extra ruimte daadwerkelijk tot extra ritten en kilometers zal leiden. Dit vormt een afzonderlijk financieel risico, dat daarbij beïnvloed kan worden door de keuze voor de klantbijdrage. In het definitieve college- en raadsvoorstel zullen de financiële gevolgen van de verschillende beleidsvarianten en mogelijke volumegroei nader worden uitgewerkt.

5. Financiële gevolgen

Aan het vragen van advies aan de OAM zijn geen directe financiële gevolgen verbonden. Wel zijn inmiddels de financiële gevolgen van de twee voorliggende klantbijdragevarianten voor Maastricht in beeld.

- Variant 1, OV-systematiek: Bij gelijkblijvend vervoersvolume leidt dit naar verwachting tot circa € 96.000 lagere inkomsten uit klantbijdragen per jaar (relatieve daling van 21,7%).
 - Variant 2, kostenneutrale systematiek: Bij gelijkblijvend vervoersvolume leidt dit naar verwachting tot ongeveer € 1.167 lagere inkomsten per jaar (relatieve daling van 0,3%).
- De kostenneutrale variant is daarmee voor Maastricht nagenoeg budgettair neutraal.

De financiële consequenties van eventuele volumegroei zijn hierbij niet meegenomen. Dit betreft een afzonderlijk risico. De financiële consequenties van de verschillende beleidsopties worden nader uitgewerkt in het definitieve voorstel aan het college en de gemeenteraad.

6. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Na verzending van de adviesaanvraag brengt de OAM advies uit. De adviestermijn bedraagt 6 weken (17 september t/m 29 oktober 2026). Het ontvangen advies wordt voorzien van een bestuurlijke reactie en verwerkt in het definitieve college- en raadsvoorstel inzake de wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2026. Dit definitieve college- en raadsvoorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd in de collegevergadering van 8 december 2026. Besluitvorming door de gemeenteraad zal vervolgens plaatsvinden in de domeinvergadering van 5 januari 2027 en de raadsvergadering van 26 januari 2027.

7. Communicatie

Na besluitvorming wordt de adviesaanvraag aan de OAM verzonden. Na ontvangst van het advies wordt de OAM geïnformeerd over de wijze waarop het advies is verwerkt in het definitieve voorstel.